

УДК 349.3

DOI <https://doi.org/10.33216/2218-5461-2020-39-1-165-172>

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРИСЯГИ СУДОВОГО ЕКСПЕРТА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЙОГО ПРАВОВОГО СТАТУСУ

Суржан Б.П.

RESPONSIBILITY FOR VIOLATION OF THE ORIGINAL LEGAL ASSEMBLY AS AN ELEMENT OF ITS LEGAL STATUS

Surzan B.

В статті розглянуті теоретичні питання застосування присяги до осіб, які причетні до здійснення судочинства, зокрема присяга судового експерта. Розглянуті питання сутності присяги судового експерта, нормативно-правове обґрунтування приведення до присяги судового експерта. У дослідженні виокремлено недоліки чинного законодавства України, щодо визначення дефініції поняття «присяга» судового експерта, прогалин у джерелах права щодо застосування присяги судового експерта. Проаналізовано законодавчі перспективи щодо врегулювання означеної проблематики. Окреслено значення присяги для судового експерта, як елемент його позитивної відповідальності. При цьому надані висновки про необхідність унормування негативної відповідальності за порушення присяги судовим експертом, як дієвого запобіжника від ухилення суб'єкта судово-експертної діяльності від сумлінного виконання своїх службових обов'язків. Надано пропозиції щодо нормативно-правового врегулювання вказаної проблеми, та шляхи її вирішення.

Ключові слова: присяга, присяга судового експерта, відповідальність за порушення присяги.

Вступ. Сучасні виклики, що стоять перед Україною у судовій та правоохоронній сферах, вимагають як від держави, так і від громадян підвищеного рівня свідомості, повного сприйняття необхідності дотримання норм моралі та права. Тому особа, яка претендує професійно приймати участь у процесі судочинства або досудового слідства, повинна укласти з державою та народом України, або судом, односторонню угоду, відповідно до якої бере зобов'язання вірно та віддано виконувати свої професійні обов'язки.

Постановка проблеми. Таку, так звану, односторонню угоду, а саме присягу, дають судді всіх ланок судочинства, співробітники правоохоронних органів, судові ек-

сперти тощо. Для деяких суб'єктів професійної діяльності, що здійснюють судочинство, або причетні у своїй діяльності до здійснення судочинства, приведення присяги є одним з головних юридичних фактів для початку професійної діяльності. А для деяких – лише символічна обіцянка, що не тягне за собою ні яких наслідків. Питання притягнення до відповідальності за порушення присяги учасників судочинства є доволі актуальним, та потребує детального дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичні питання застосування присяги, її сутності досліджували такі вчені, як В. Андреев, С. Данилів, М.Н. Марченко, М.М. Маськовита, О. Кравчук, М. В. Круг-

лякова. М. Пахович, Н. Русакова, М.І. Цуркан.

Водночас поняття, зміст, сутність присяги, її правове регулювання та процедури прийняття присяги судовим експертом залишаються ще не цілком дослідженими і теоретично напрацьованими. Недостатнє законодавче регулювання питання прийняття присяги судовим експертом, її значення для вирішення питання щодо моменту набуття відповідного правового статусу тощо, що створює певні колізії в чинному законодавстві.

Мета статті. Основною метою статті є дослідження питання приведення до присяги судового експерта та притягнення його до відповідальності, як наслідку порушення присяг, виокремлення дисциплінарної відповідальності за порушення присяги судовим експертом.

Результат дослідження. Присяга (клятва, божба, клятвена обіцянка) — первинне значення доторкання (сягання) до предмета клятви (до землі і т.п.) [1].

При аналізі вітчизняних правових джерел, можемо констатувати, що відсутня сама дефініція цього поняття - присяга. Натомість зазначено лише процедурні питання її втілення у професійну діяльність та внутрішнє текстове наповнення в залежності від обраної особою професії.

Варто погодитись з Н. Русаковою, яка дає визначення поняттю присяга, а саме як юридичний факт, що являє собою прийняття офіційної клятви (урочистої обіцянки) дотримуватись та виконувати права і обов'язки у відповідності до займаної посади, що визначає момент зміни спеціального правового статусу суб'єктів і здійснюється в особливому ритуальному порядку на основі спеціалізованих символічних дій [2].

О.О. Старицька пропонує розглядати присягу не тільки як елемент традиції, але і як відправну точку для початку набуття пра-

вового статусу, та, по суті, моментом появи у особи прав відповідних посадових обов'язків та моментом, коли особа стає спеціальним суб'єктом юридичної відповідальності [3].

Присяга визначає ціннісні орієнтири судового експерта не лише при набутті останнім цього статусу, а й у подальшій професійній діяльності, проходячи червоною стрічкою для усвідомлення юридичної відповідальності. Важливим елементом інституту присяги є відповідальність за порушення чи не відповідне виконання зобов'язань, яке має відповідні наслідки.

Для визначення значення інституту присяги, порівняємо нормативно-правового обґрунтування приведення до присяги суддів та поліцейських.

Додержання присяги є обов'язком судді, що передбачено пунктом статтею 57 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» [4] та кореспондується з пунктом 5 частини п'ятої статті 126 Конституції України [5]. Вказане дає підстави вважати, що дотримання суддею присяги - його конституційно визначений обов'язок. Таким чином, присяга судді має правову природу одностороннього, індивідуального, публічно-правового, конституційного зобов'язання. Дотримання суддею своїх обов'язків є необхідною умовою довіри до суду та правосуддя з боку суспільства [6].

В новому Законі України «Про Національну поліцію» передбачено, що поліцейський - це громадянин України, який склав Присягу поліцейського...» [7]. У відповідності з приписами ст. 64 згаданого Закону, особа, яка вступає на службу в поліції, складає Присягу на вірність Українському народові такого змісту:

"Я, (прізвище, ім'я та по батькові), усвідомлюючи свою високу відповідальність, урочисто присягаю вірно служити Українському народові, дотримуватися Конституції та законів України, втілювати їх у життя, пова-

жати та охороняти права і свободи людини, честь держави, з гідністю нести високе звання поліцейського та сумлінно виконувати свої службові обов'язки". До речі, неможливо не помітити, що в тексті Присяги поліцейського відсутні деонтологічні конструкції, які раніше були в тексті присяги працівника органів внутрішніх справ, як то: "бути чесним, гуманним, сумлінним та дисциплінованим працівником», «постійно вдосконалювати професійну майстерність та підвищувати рівень культури, всіляко сприяти зміцненню авторитету органів внутрішніх справ». Про необхідність дотримання Присяги поліцейського йдеться в ст. 18 Закону, стаття ж 49 мовить про те, що особа, яка відмовилась від складання Присяги поліцейського, не може бути прийнята на службу в поліції, проте серед переліку підстав припинення служби, така підстава як порушення Присяги поліцейського не згадується [7].

Ознайомившись зі змістом наведених форм та змістів присяги, можна зробити висновок, що клянуться на вірність Українському народові всі особи, які мають безпосереднє відношення до здійснення публічної влади, а також ті особи, діяльність яких пов'язана з захистом прав людини. Однак відповідальність за порушення присяги передбачена далеко не для всіх.

Вважаємо доречним окремо зупинитись на присязі судового експерта, оскільки саме на її прикладі прослідковується прогалини чинного законодавства.

Перші спогади про присягу, що давали експерти, можливо зустріти у Військовому статуті (1716 р.) за часи Петра III. У статті 154 Статуту було зазначено: «... Того ради зело потрібно есть, что бы, коль скоро кто умрет, который в драке был бит, поколот или порублен, лекарей определить, которорые бы тело мертвое резали и подлинно рассказали, что какая причина к смерти его была, и о том

иметь свидетельство в суд на письме подать и оное присягою своею утвердить» [8].

Але, на сучасному етапі розвитку судово-експертної діяльності, аналіз Закону України «Про судову експертизу» свідчить про те, що в ньому відсутня така дефініція, як присяга судового експерта. Незважаючи, що це є основним профільним законом, що регламентує судово-експертну діяльність, зазначена прогалина існує, та тягне за собою відсутність визначення наслідків за порушення присяги.

Процесуально визначений момент приведення до присяги судового експерта містить ст. 225 Цивільного процесуального кодексу України [9], ст.207 Кодекс адміністративного судочинства України [10], ст. 356 Кримінального процесуального кодексу України [11].

Зміст присяги судового експерта, як учасника цивільного, кримінального чи адміністративного процесу є уніфікованими: «Я, (прізвище, ім'я, по батькові), присягаю сумлінно виконувати обов'язки експерта, використовуючи всі свої професійні можливості».

Доречно буде зауважити, що у Господарському процесуальному кодексі України самостійні положення про присягу судового експерта взагалі відсутні.

Аналізуючи питання застосування присяги експерта декілька виокремлено декілька прогалин:

а) таке визначення як «присяга експерта» не кореспондується з дефініцією, яка дає визначення професійній діяльності учасника судового процесу, визначеного ЗУ «Про судову експертизу», а саме «судовий експерт»;

б) в тексті присяги відсутні зазначення про правові та морально-етичні принципи поведінки, такі як законність, незалежність, об'єктивність і повнота дослідження;

в) при наявній уніфікованій формі присяги, встановлений різний порядок приве-

дення до присяги для експертів, що є працівниками державних експертних установах, та для працівників приватних експертних установ та експертів-самозайнятих осіб. Цікавим в даному контексті є той факт, що ЦПК України та КАСУ покладає обов'язок на керівника державної експертної установи привести до присяги експерта на початку його професійної діяльності, а саме під час призначення особи на посаду та присвоєння кваліфікації судового експерта. А експерти «приватники» присягають лише під час судового засідання, можливо після сплину декілька років їх професійної діяльності;

г) наявні в процесуальних кодексах норми щодо приведення до присяги судового експерта, є суто формальними, бо не несуть ніяких наслідків за встановлені факти її порушення.

Деякі науковці вважають, що присяга має носити суто символічний характер, націлений на усвідомлення особою важливості своїх зобов'язань. А.В. Маляренко зазначає, аналізуючи проблеми дисциплінарної відповідальності суддів за порушення присяги, «у розвинутих демократичних країнах значення присяги суддів як такої не ідеалізують. Її насамперед розглядають як певний урочистий традиційний акт, що наділяє цю подію великим символічним значенням, оскільки ефективність присяги залежить не так від її змісту чи обсягу тексту, як від самих суддів, їх правової культури, правосвідомості, моральності та багатьох інших якостей» [12].

На наш погляд не додержання особою, що здійснює публічні функції, урочистих обіцянок, наданих чи то народові, чи то суду, повинні вести за собою притягнення до відповідальності.

Поняття відповідальності доволі містке. Воно охоплює почуття відповідальності, підвищення відповідальності та зняття з себе відповідальності, притягнення до відповідальності та звільнення від неї. Усі ці різні за

змістом поняття є складовими одного явища - соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність відбиває взаємозв'язок суспільства і окремої людини. В суспільстві діють різні види відповідальності: моральна, політична, партійна, організаційна та інші. Одним із різновидів соціальної відповідальності є юридична відповідальність.

Юридична відповідальність - це вид соціальної відповідальності, що полягає в застосуванні державою до правопорушника певних заходів примусу, передбачених санкціями правових норм. Єдиною підставою для юридичної відповідальності є склад правопорушення. Якщо поведінка суб'єкта не має ознак правопорушення, то ця особа не підлягає юридичній відповідальності [13].

Юридична відповідальність поділяється на перспективну (позитивну) і ретроспективну (негативну) [14].

Погоджуємося з думкою Х.Б. Соломчак, що ці види відповідальності взаємопов'язані, оскільки обидві залежать від природно-соціального характеру людини та мають спільну мету – забезпечення правопорядку [15].

В теперішній час, з огляду на встановлені правові норми приведення до присяги судового експерта, можемо вважати, що законодавець визначив для цього суб'єкта професійної діяльності лише позитивну відповідальність. Має місце лише добровільна правомірна поведінка, змістом якої є свідоме розуміння судового експерта покладених на нього обов'язків та добровільне виконання правових норм.

Але важливою ознакою юридичної відповідальності є негативна реакція держави на правопорушення і на суб'єкта, що винний у вчиненні правопорушення [14].

Тому важливим, на нашу думку, є законодавчо закріплене питання застосування ретроспективної відповідальності за порушення присяги судового експерта.

Законодавчий орган неоднаразово намагався реформувати судово-експертну діяльність шляхом оновлення профільного закону. Так відповідно до ст. 23 Проекту закону України від 03.04.2018 № 8223 «Про судову експертизу та самоврядування судових експертів» надана оновлена форма присяги, та зазначається, що порушення присяги судового експерта має наслідком відповідальність, встановлену законодавством [16]. Але не визначений ні вид, ні міра відповідальності, ні орган, що має притягнути експерта до відповідальності тощо. Як зазначалось вище, Закон України «Про судову експертизу» не містить норм щодо приведення до присяги судового експерта та притягнення його до відповідальності.

На нашу думку профільний закон, що регламентує судово-експертну діяльність, повинен бути доповнений наступним змістом:

1) застосування обов'язкового приведення до присяги судового експерта саме на початку його професійної діяльності;

2) визначення органу, який би приводив до присяги та розглядав справу за порушення присяги, а саме експертно-кваліфікаційна комісія кожного відомства, після прийняття рішення про присвоєння кваліфікації судового експерта;

3) визначення органу, який би розглядав справу за порушення присяги, а саме експертно-кваліфікаційна комісія кожного відомства;

4) надання уніфікованої форми присяги для всіх видів експертної діяльності, як у державних, так і в приватних установах;

5) нормативне визначення складу правопорушення, як «порушення присяги судового експерта»;

6) визначення такого виду юридичної відповідальності, як дисциплінарна, за порушення присяги судового експерта;

7) встановлення порядку та строків притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення присяги судового експерта;

8) зазначення порядку оскарження притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Конституційний Суд України у своєму рішенні також зазначив, що склад правопорушення як підстава притягнення особи до юридичної відповідальності та заходи впливу за його вчинення визначаються тільки законом, а не будь-яким іншим нормативно-правовим актом [17]. Отже, Конституція України забороняє врегульовувати зазначені питання підзаконними нормативно-правовими актами та встановлює, що лише Верховна Рада України у відповідному законі уповноважена визначати, яке діяння визнається правопорушенням, та відповідальність за нього. Тому визначення підстав та порядку, притягнення до відповідальності за порушення присяги судового експерта, складу дисциплінарного правопорушення саме в профільному законі, що регламентує судово-експертну діяльність, відповідатиме нормам п. 22 ст. 92 Конституції України [5].

Висновки. Введення дефініції «присяга судового експерта», унормування підстав та порядку для притягнення до відповідальності за порушення присяги судовим експертом, саме в профільному законі, що регламентує судово-експертну діяльність, буде відповідати нормам Конституції України та спонукатиме судового експерта до добросовісності, підвищення своєї кваліфікації, дотримання встановлених методик при проведенні судових експертиз, висновки яких є джерелом.

Література:

1. Присяга. Приображенский А.Г. Этимологический словарь русского языка. - Т.П. - М, 1959.- С. 126.

2. Русакова Н. Г. Присяга как общеправовой феномен : дис. ... канд. юр. наук. Нижний Новгород, 2008. 220 с

3. Сучасні підходи до розуміння сутності акту присяги. Старицька О.О. // SCIENTERISE: JURIDICAL SCIENCE - №4(6)2018 – с.25-28.

4. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

5. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. -1996 р.– № 30. - ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

6. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України „Про Вищу раду юстиції“ від 11 березня 2011 року № 2-рп/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-11>

7. Про національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#n679>

8. Печніков В.С. Є така служба...: в 2 т./В.С. Печніков; під ред. І.П. Красноука. - К.: Еліт Принт, 2011. - Т.1 -Ч.1. -585с.:іл. - 1000 прим.

9. Цивільний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

10. Кодекс адміністративного судочинства України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

11. Кримінальний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

12. Маляренко А.В. Про присягу судді та відповідальність за її порушення. Вісник Верховного Суду України. – 2012. – № 2. – С. 26-31.

13. Семерак О.С., Семерак І.О. Основи правознавства: Навч. посіб. - К.: Знання, 2008. - 480 с. - (Вища освіта ХХІ століття)

14. А.Ю. Олійник. Основи історії та теорії держави та права. Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 200 с.

15. Х.Б. Соломчак. Позитивна правова відповідальність людини: філософсько-правовий вимір. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ.- 2013 . - №3.

16. Про судову експертизу та самоврядування судових експертів: Проекту закону України від 03.04.2018 № 8223 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63780

17. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням відк-

ритого акціонерного товариства "Всеукраїнський Акціонерний Банк" щодо офіційного тлумачення положень пункту 22 частини першої статті 92 Конституції України, частин першої, третьої статті 2, частини першої статті 38 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про відповідальність юридичних осіб) від 30 травня 2001 року справа N 1-22/2001 N 7-рп/2001/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-01>

References

1. Prysiaha. Pryobrazhenskyi A.H. Etymolohycheskyi slovar russkoho yazyka. - T.P. - M, 1959.- S. 126.

2. Rusakova N. H. Prysiaha kak obshchepравovoi fenomen : dys. ... kand. jur. nauk. Nyzhnyi Novhorod, 2008. 220 s.

3. Suchasni pidkhody do rozuminnia sutnosti aktu prysiahy. Starytska O.O. SCIENTERISE: JURIDICAL SCIENCE - №4(6)2018 – s.25-28.

4. Pro sudoustrii i status suddiv: Zakon Ukrainy vid 2 chervnia 2016 roku № 1402-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

5. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. -1996 r.– № 30. - st. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

6. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym podanniam 53 narodnykh deputativ Ukrainy shchodo vidpovidnosti Konstytutsii Ukrainy (konstytutsiinosti) okremykh polozhen Zakonu Ukrainy „Pro Vyshchu radu yustytysii“ vid 11 bereznia 2011 roku № 2-рп/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-11>

7. Pro natsionalnu politsiiu: Zakon Ukrainy vid 2 lypnia 2015 roku № 580-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#n679>

8. Piechnikov V.S. Ye taka sluzhba...: v 2 t./V.S. Piechnikov; pid red. I.P. Krasiuka. - K.: Elit Print, 2011. - T.1 -Ch.1. -585s.:il. - 1000 prym.

9. Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

10. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

11. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

12. Maliarenko A.V. Pro prysiahu suddi ta vidpovidalnist za yii porushennia. Visnyk Verkhovnoho Sudu Ukrainy. – 2012. – № 2. – S. 26–31.

13. Semerak O.S., Semerak I.O. Osnovy pravoznavstva: Navch. posib. - K.: Znannia, 2008. - 480 s. - (Vyscha osvita XXI stolittia)

14. A.Iu. Oliinyk. Osnovy istorii ta teorii derzhavy ta prava. Navch. posib. - K.: Tsentruchovoi literatury, 2015. - 200 s.

15. Kh.B. Solomchak. Pozytyvna pravova vidpovidalnist liudyny: filosofsko-pravovy vymir. Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. - 2013. - №3.

16. Pro sudovu ekspertyzu ta samovriaduvannia sudovykh ekspertiv: Proekt zakonu Ukrainy vid 03.04.2018 № 8223 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63780

17. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym zvernenniam vidkrytoho aktsionernoho tovarystva "Vseukrainskyi Aktsionernyi Bank" shchodo ofitsiinoho tлумachennia polozhen punktu 22 chastyny pershoi statti 92 Konstytutsii Ukrainy, chastyn pershoi, tretoi statti 2, chastyny pershoi statti 38 Kodeksu Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia (sprava pro vidpovidalnist yurydychnykh osib) vid 30 travnia 2001 roku sprava N 1-22/2001 N 7-рр/2001/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-01>.

Surzan B. Responsibility for violation of the oath of a forensic expert as an element of his legal status.

The article discusses the theoretical issues of applying the oath to persons who are involved in legal proceedings, in particular, the oath of a forensic expert. The issues of the essence of the oath of a forensic expert, the legal basis for taking the oath of a forensic expert are examined. The study highlighted the shortcomings of the current legislation of Ukraine regarding the definition of the concept of the "oath" of a forensic expert, gaps in the sources of law of this research topic. The legislative prospects for resolving this issue are analyzed. The values of the oath for a forensic expert are determined as an element of his positive responsibility. At the same time, conclusions were drawn about the need to normalize negative liability for violation of the oath by a judicial expert, as an effective safeguard of the subject of forensic expert activity from evading the conscientious performance of their official duties. The proposals on the regulatory legal regulation of this problem and ways to solve it are given. In our opinion, the profile law governing forensic activities should be supplemented with the following content:

1) the application of the obligatory oath of a forensic expert at the beginning of his professional activity;

2) determination of the body which would swear an oath and consider a case for breach of oath, namely the expert-qualification commission of each agency, after the decision on the qualification of a court expert was made; 3) determination of the body that would consider the case for breach of oath, namely the expert-qualification commission of each department;

4) providing a unified form of oath for all types of expertise, both in public and in private institutions;

5) normative definition of the offense as "violation of the oath of a court expert";

6) determination of such type of legal responsibility as disciplinary, for violation of the oath of a court expert;

7) establishing the order and terms of disciplinary action for breach of oath of a court expert;

8) indication of the procedure for appealing against disciplinary action.

The introduction of the definition of "oath of a forensic expert", the standardization of grounds and the procedure for holding a forensic expert to be liable for breach of oath, in accordance with the relevant law regulating forensic activity, will comply with the norms of the Constitution of Ukraine and will encourage a forensic expert to integrity, improve their qualification adherence to established techniques when conducting forensics, the conclusions of which are the source of evidence.

Keywords: oath, oath of a forensic expert, liability for violation of the oath.

Суржан Б.П. Ответственность за нарушение присяги судебного эксперта как элемент его правового статуса.

В статье рассмотрены теоретические вопросы применения присяги к лицам, которые причастны к судопроизводству, в частности присяга судебного эксперта. Рассмотрены вопросы сущности присяги судебного эксперта, нормативно-правовое обоснование принятия присяги судебного эксперта. В исследовании выделены недостатки действующего законодательства Украины относительно определения дефиниции понятия «присяга» судебного эксперта, пробелов в источниках права указанной темы исследования. Проанализированы законодательные перспективы по урегулированию указанной проблематики. Определены значения присяги для судебного эксперта, как элемент его позитивной ответственности. При этом сделаны выводы о необходимости нормализации негативной ответственности за нарушение присяги судебным экспертом, как действенного предохранителя субъекта судебно-экспертной деятельности от

уклонения добросовестного выполнения своих служебных обязанностей. Даны предложения по нормативно-правовому регулированию указанной проблемы и пути ее решения.

Ключевые слова: присяга, присяга судебного эксперта, ответственность за нарушение присяги.

Авторська довідка:

Суржан Б. П. – аспірант кафедри правознавства Східноукраїнського університету імені Володимира Даля, провідний юрисконсульт групи юридичного забезпечення Луганського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України.

Стаття надійшла до редакції 13 лютого 2020 р.